

DĚTSTVÍ NA KOLEČKÁCH

Výstava bude otevřena do 4. září 2011 denně kromě pondělí 9-12, 13-17 hod.

Pokud se vypravíte po 5. květnu do dačického muzea, ocitnete se ve zcela jiném světě. Ve světě krásných historických kočárků z ucelené soukromé sbírky paní Miloslavy Šormové z Roztok u Prahy. Spolu s manželem se věnují nejen samotnému sběru, ale i náročným opravám a rekonstrukci již řadu let, a výsledek jejich dlouholeté práce stojí skutečně za vidění. Desítky kočárků, vozíků, košatinek, péráků, či jak jinak pojmenovat různá vozítka pro děti, budou k vidění na výstavě s názvem „Dětství na kolečkách“ po celou letošní hlavní turistickou sezónu v Městském muzeu a galerii Dačice.

S kočárkem se setkal každý z nás v tom nejtěplejším věku. Ale většinou si ten který kočárek, ve kterém nás maminka vozila, vybavujeme až při prohlídce starých fotografií v našich rodinných albech. A právě fotografie kočárků ze starého alba inspirovaly paní Miloslavu Šormovou k jejich dlouholetému hledání, které vyústilo až v početnou sbírku.

Je obtížné jednoznačně určit, kdy přesně byly vynalezeny kočárky pro děti. Rodiče se vždy snažili různými způsoby řešit problémy s přemísťováním dětí z místa na místo a se základními potřebami spojenými s výchovou dětí od narození. Byly zkoušeny různé prototypy a nápady, avšak patent na kočárek jako takový byl vydán teprve v roce 1853 v Anglii.

První kočárky nebyly tlačeny před sebou, jak je tomu dnes, ale bylo je nutno táhnout. Korbička byla často pletená z proutí a podvozek byl vzorován na podvozcích velkých kočárů a vozů. U prvních kočárků byl zřejmý jejich počáteční dvoukolejný vývoj. U vyšších společenských vrstev napodobovaly velké kočáry pro dospělé, u ostatních byly podobné selským vozům a trakařům. Oba druhy byly uzpůsobeny pro tažení koněm nebo psem, dospělí šli vedle kočárku. Pro dítě to však nebyla bezpečná doprava, proto byla zvířecí síla nahrazena lidskou. Teprve kolem roku 1870 byl systém tažení kočárku nahrazen tlačáním.

Zpočátku vyráběli kočárky koláři a řemeslníci, kteří stavěli koňské povozy. Výrobní odvětví se rozvíjelo tak rychle, až se výroba kočárků stala samostatným, velmi lukrativním řemeslem.

I když patent na kočárek pochází z Anglie, evropským centrem pro jejich výrobu se stalo německé město Zeitz. Výrobci se předháněli v novinkách, investovali nejen do technických projektů, ale i do výtvarných návrhů. Katalog kočárků z konce 19. století obsahoval již více než sto druhů různých modelů.

K masové výrobě dětských kočárků došlo především v meziválečném období. Kočárky se měnily – vysoká kola byla nahrazena malými, vyráběly se nejen z proutí, ale také ze dřeva nebo plechu. Během druhé světové války se k jejich výrobě používal také karton. Po válce se do výroby zapojily plasty a textil a díky tomu byly kočárky stále lehčí a pohodlnější. Výrobci začínají také nabízet větší sortiment různých doplňků a rozšiřují i barevnou škálu svých modelů.

Období 70. a 80. let 20. století charakterizuje heslo, že vše už zde jednou bylo. Silueta korby kočárku napodobila secesní „princeský“, nápadně se zvýšil podvozek a zvětšila kola, objevila se opět okénka v korbě nebo ve stříšce. Revolučním vynálezem se stal skládací, velmi lehký kočárek, tzv. golfové hole.

Přelom 20. a 21. je výrazně ovlivněn nástupem evropských výrobců na český trh. Důraz na bezpečnost dětských kočárků donutil výrobce k realizaci různých kombinací, při kterých se měnil na jednom podvozku kočárek hluboký na sportovní, z korbičky se stala taška pro kojence nebo autosedačka. Všechny výrobky jsou testovány na toxicitu a bezpečnost, a opět je zde návrat do minulosti, objevují se trojkolky a vylepšené golfové hole.

Na území dnešní České republiky se tovární výroba dětských kočárků vyvíjela od roku 1857 a mezi největší producenty patřily firmy: HIKO, Trnavany (1904-1938); BOHEMIA, Kašperské Hory; BEKAR, Roudnice nad Labem; ELASTIC, Mělník; LIBERTA, Mlazice; po válce LIBERTA Mělník; TDV (Továrna dětských vozidel), Duchcov.

Pokud máte chuť vrátit se prostřednictvím této výstavy do svého dětství či ještě dál do minulosti, přijďte se pokochat pohledem na půvabné, krásně opravené, i peřinkami opatřené kočárky, nejrůznějšího stáří, materiálu a celkového provedení. Čeká jich na vás hned několik desítek.

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE DAČICE

VÁS ZVE NA VÝSTAVU

DĚTSTVÍ NA KOLEČKÁCH

HISTORICKÉ KOČÁRKY ZE SBÍRKY MILOSLAVY ŠORMOVÉ

VÝSTAVA JE OTEVŘENA DENNĚ
KROMĚ PONDĚLÍ
OD 6. KVĚTNA DO 4. ZÁŘÍ 2011

KVĚTEN: 9-12, 13-16 HOD.
ČERVEN-SRPEN: 9-12, 13-17 HOD.

